
MATĚJ HOUŠKA
SHARP SENSES AND FIRM GRIP
ŽIVOT
ZÁLESÁKA
Albatros

Život zálesáka

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Matěj Houška
Život zálesáka – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

OBSAH

Kapitola 1
Dobrodružství začíná 4

Kapitola 2
Za oponou noci 8

Kapitola 3
Na chatrči 24

Kapitola 4
Dobrý sluha, špatný pán 34

Kapitola 5
Kudy teče život 48

Kapitola 6
Vybavení zálesáka 62

Kapitola 7
Expedice Mongolsko 74

Kapitola 8
Po stopách divočáků 84

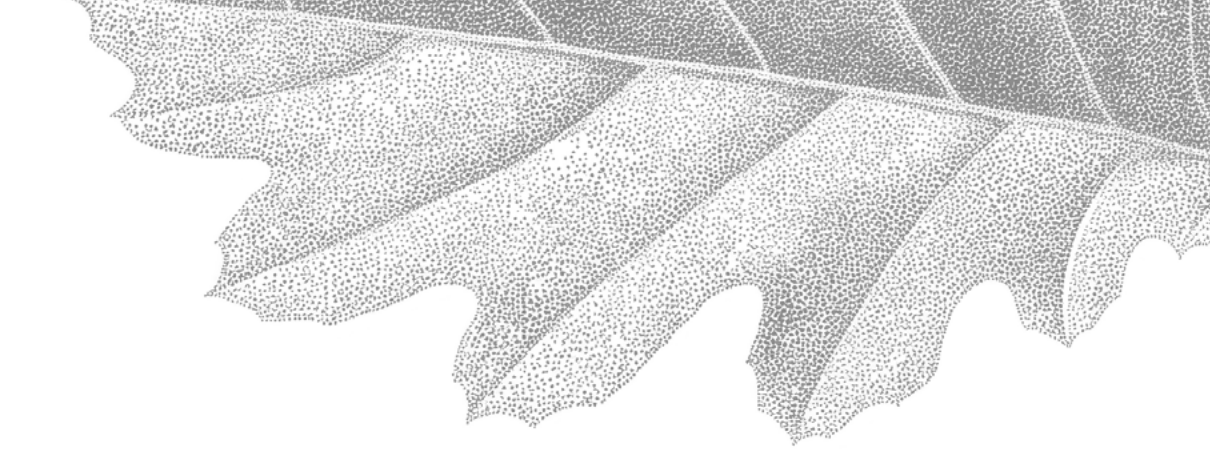
Kapitola 9
Na vandru 104

Kapitola 10
Plňte si své sny 116

KAPITOLA 1

DOBRODRUŽSTVÍ ZAČÍNÁ

„Matěji, kdo je to vlastně zálesák?“ ptá se mě zvědavě jeden malý klučina u plápolajícího ohně. Chvíli jsem se zamyslel a pak mu povídám: „Víš, zálesák je člověk, který má rád pobyt v přírodě a dokáže se v ní sám o sebe postarat. Zná zvěř, rostliny, dokáže se v přírodě orientovat, odolávat nevyzpytatelným přírodním živlům, ale hlavně ovládá styl přežití. A možná bys ani nevěřil tomu, že ti úplně nejlepší zálesáci tohle všechno zvládnou, jak se říká, holýma rukama i v té nejdrsnější divočině.“ Jednu věc jsem mu ale tenkrát říci zapomněl. Zálesákem se člověk nenarodí, zálesákem se člověk stává! A právě zálesáctví mu pak může otevřít dveře do světa nezapomenutelných příběhů, svobody a dobrodružství.

Jak u mě celá ta cesta začala? Pojďme se vrátit úplně na začátek. Ještě jsem ani nechodil do školy, když jsem se poprvé objevil u meandrujícího potoka nedaleko našeho domu. Seděl jsem na břehu, nohama máchal ve studené vodě a cítil, jak mi slunce hřeje do zad. Potok byl malý, sotva pár kroků široký, ale já v něm viděl nekonečný svět. Zaujalo mě, jak voda zpívá mezi kameny, jak pod hladinou tančí malé vodní rostlinky nebo jak proud vyhlodává strmé břehy. Každý zvuk, každý pohyb mě fascinoval. V té chvíli jsem ještě vůbec netušil, že právě tady se začíná psát můj vlastní příběh – příběh zálesáka.

Od potoka už to byl jen kousek do lesa. Zpočátku jsem se tam bál vkročit sám, ale jednou jsem se přeci jen odvážil. Pod nohama mi křupaly větvičky a spadané listí, jako bych na každém kroku

objevoval něco nového. Les byl jiný než naše zahrada – tajemný, tichý, ale zároveň plný života. Už tehdy jsem se snažil naslouchat zvukům kolem – šustění větví, zpěvu ptáků, občasnému zakrákání vran vysoko v korunách stromů i dopadajícím kapkám deště.

První zálesácké lekce jsem si ani neuvědomoval. Poznával jsem, co je suché dřevo, když jsem s tátou zkoušel stavět malé přístřešky z větví, učil se, kde najít jedlé plody nebo jak rozpoznat stopy divokých zvířat. V lese jsem dokonce poprvé na vlastní oči zahlédl

Všechno začalo obyčejnou zvědavostí.

srnku – jen na malý okamžik se zastavila mezi stromy, podívala se na mě a pak zase zmizela do neznáma. Měl jsem pocit, jako by mi les sám odhaloval nová a nová tajemství, což mě nutilo hledat pořád dál.

Jak jsem rostl, stávaly se mé výpravy odvážnějšími. Naučil jsem se rozdělat oheň pomocí suchého klestí, uvařit jednoduché jídlo z toho, co jsem našel v přírodě, a jednou už jsem také přespal venku pod širým nebem. V noci mě sice trochu strašily zvuky lesa, ale když jsem se ráno probudil a viděl, jak první sluneční paprsky prosvítají mezi kmeny stromů, věděl jsem, že se příroda stává mým druhým domovem.

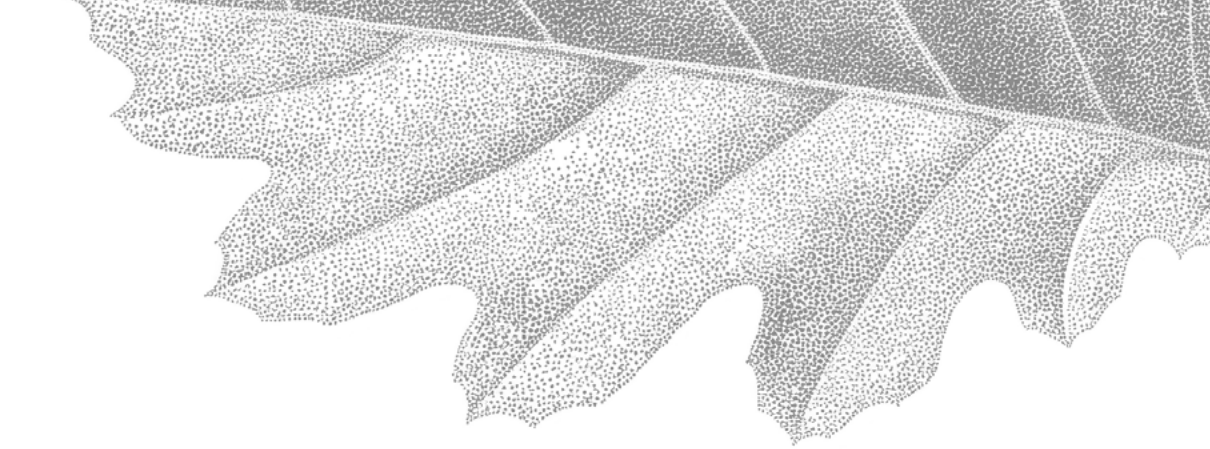
Být zálesákem neznamená mít vše dokonale naplánované nebo být všestranným odborníkem od prvního dne. Znamená to učit se krok za krokem, vnímat přírodu kolem sebe a odvážit se ji objevovat kousek po kousku. Když jsem já, ten malý kluk u potoka, mohl začít, může začít každý z vás. Stačí jen naslouchat přírodě a nebát se vykročit.

A co vám přinese tato kniha? Čeká vás spousta dobrodružných příběhů i praktických dovedností! Dozvíte se, jak postavit jednoduchý přístřešek, kde najít vodu a jak ji bezpečně pít. Naučíte se rozdělat oheň bez sirek, vařit jednoduchá jídla z přírodních surovin, číst stopy lesa nebo se společně vydáme po stopách tvorů, kteří v lese žijí. Povíme si také, jak si poradit v náročných situacích, a hlavně jak se k přírodě chovat s respektem, abychom ji společně chránili a mohli si její krásy užívat naplno ještě spousty let. Držte si klobouky, protože každá kapitola vás přenese do světa, kde se i z obyčejného dne stává dobrodružství! Tak, zálesáci, vzhůru do lesa! ▶

KAPITOLA 2

ZA OPONOU NOCI

Svět přírody je tak rozmanitý a obsáhlý, že na něj jedna knížka opravdu stačit nebude. Les není kulisa. Je to živý prostor, který funguje podle vlastních pravidel, a kdo je nezná nebo je nerespektuje, ten dřív či později narazí. Právě proto zálesák nepotřebuje být nejsilnější ani nejrychlejší, musí být připravený.

Základní zálesácké dovednosti nejsou žádná romantická legenda z dobrodružných knížek. Jsou to jednoduché, praktické věci, které rozhodují třeba o tom, jestli noc přečkáte v klidu, nebo jestli se z ní stane neúprosný boj s chladem, větrem a vlastní únavou. Umět rozdělat oheň, dokázat sehnat vodu i jídlo a především opatřit si včas přístřešek – právě to musí být základní dovednosti každého zálesáka, které vám v případě přežití můžou i zachránit život.

Přístřešek je víc než jen střecha nad hlavou. Je to hranice mezi vámi a přírodou. Ne proto, abyste se od ní oddělili, naopak, abyste našli správnou rovnováhu. Odolný přístřešek vás chrání před deštěm, větrem, dokáže vás ukrýt před zvěří i nebezpečnými lidmi, pomáhá udržet tělesné teplo a dává pocit bezpečí. A právě ten je v divočině k nezaplacení.

Téma přežití je opravdu nekonečné a museli bychom o něm číst hodiny a hodiny – záleží na místě, době, kterou v přírodě strávíte, vybavení, jaké máte s sebou atd. Takže z hlediska přežití se v této knize zaměříme hlavně na ten úplně první okamžik, když se dostanete do situace, že se budete muset sami o sebe postarat.

I sama příroda dokáže nabídnout téměř hotový úkryt.

Občas zaslechnu takové zajímavé tvrzení – „Vždyť jsme přece v Česku, všude silnice, vesnice, cyklostezky, tady se mi v přírodě nic stát nemůže a žádné dovednosti přežití vůbec znát nepotřebuju." Tomu se vždycky tiše usmívám, protože to rozhodně neplatí. Samozřejmě je pravdou, že naše příroda se nedá srovnat například s kanadskou divočinou nebo Mongolskem, mluvím z vlastní zkušenosti, protože jsem dobrodružnou expedici v mongolské divočině sám podnikl. To ale neznamená, že vám u nás nic nehrozí. I v Česku jsou pořád divoká místa, kde na člověka jen tak nenarazíte. Stačí pak už jen nečekaná bouřka, hustá mlha, kdy se najednou v lese

ztratíte – důkazem je i to, že každý rok záchranáři hledají v našich horách ztracené turisty, anebo jakékoliv zranění. Co kdybyste během obyčejné procházky třeba spadli do hluboké rokle, zlomili si nohu a při pádu rozbili telefon? Myslíte, že by vás někdo včas našel?

Pokud byste se někdy náhodou v přírodě ztratili nebo se dostali do jakékoliv jiné nebezpečné situace a kvůli aktuálním podmínkám potřebovali sehnat přístřešek, platí jedno zásadní pravidlo – nic sami nebudovat. Cílem není postavit dřevěný palác v lese. Podstatou je i z minima vytvořit maximum, číst krajinu a využít to, co sama nabízí. Dívejte se kolem sebe a možná zjistíte, že skoro hotových provizorních přístřešků se okolo vás nachází víc, než byste čekali.

Občas se stačí jen dívat kolem sebe.

Hledejte padlé stromy, jámy, příkopy a jakékoliv vhodné přírodní úkryty. Pokud budete úspěšní, stačí vám provizorní přístřešek pouze jednoduše dotvořit. Základem je sehnat smrkové větve nebo mech na střechu, případně i na odkryté části bočních stran, čímž se budete chránit. Pokud s sebou nemáte pilku, určitě to v krizi zvládnete i holýma rukama. Můžete si ale pomoct ostrým kamenem, případně vyrobit z klacku páčidlo.

Napadlo by vás ale, že úkryt můžete najít i ve skalách? Jednou jsem si vyšel na krátký vandr podél potoka, který protéká nádherným hlubokým údolím, a ve stržích nad hladinou jsem si všiml nevelikých skalních útvarů. Řekl jsem si, že je musím prozkoumat, klidně jen proto, že od nich bude určitě krásný výhled na potok. A tak jsem lezl, lezl a doufal, že tam třeba objevím malou jeskyni, nebo alespoň skalní převis. I to je na zálesáctví krásné – chvíle překvapení. Jeskyni jsem bohužel nenašel, ty jsou u nás samozřejmě vzácné, ale narazil jsem hned na několik skalních převisů, a navíc jeden úplně ukázkový. Byl schovaný stranou od všeho, skoro jako by nechtěl být nalezen. Skála se nad terénem lámala do přirozené střechy a pod ní vznikl suchý, rovný prostor, kam by se člověk bez problémů vešel i s batohem. Když jsem si pod převisem stoupl, okamžitě jsem cítil rozdíl – vítr se tu lámal, kapky vody ze včerejšího deště se dovnitř vůbec nedostaly a chlad od země nebyl tak nepříjemný. Právě tohle je jeden z nejlepších provizorních přístřešků, jaký můžete v lese najít. Sedl jsem si, sundal batoh a jen poslouchal potok hluboko pod sebou. Voda šuměla pořád stejně, zatímco nahoře v korunách stromů se občas ozval poryv větru. Pod převisem byl ale klid. Skalní přístřešek má jednu zásadní výhodu – většinu práce už za vás udělala sama příroda. Nemusíte stavět složité konstrukce ani kácet stromy. Stačí prostor upravit tak, aby byl obyvatelný. U skalních převisů je ale vždy potřeba přemýšlet, odkud pravděpodobně přijde vítr s deštěm. Pokud je převis otevřený přímo proti převládajícímu směru větru, může se z ideálního úkrytu stát past. Tento byl natočený bokem k údolí, takže vítr sklouzával po stěně

a dovnitř se téměř nedostal. Skalní útvary, převisy a výklenky nejsou jen zajímavé cíle výprav nebo hezká místa k posezení. Jsou to hotové úkryty, které tu byly dlouho před námi a nejspíš budou ještě dlouho po nás. Stačí je umět najít, správně posoudit a využít.

Skalní převis mi poskytl dokonalé zázemí.

Chtěl jsem se na místě trochu zdržet, dát si něco malého k snědku, a tak jsem odklidil kameny i nafoukané listí, které jsem ale ještě dokázal využít jako jednoduchou izolaci ve skalních škvírách. Odběhl jsem si tedy na blízkou louku dál od lesa, rozdělal malý ohýnek, abych vytvořil žhavé uhlíky. Přesně pro tohle jsem měl v hlavě jeden jednoduchý nápad, který jsem si chtěl už dlouho vyzkoušet. Jeden můj známý z Německa, který strávil nějaký čas v Amazonii, mi kdysi řekl zajímavou věc: „Matěji, pokud jsi nikdy neochutnal banán v Amazonii, tak ještě vůbec nevíš, jak banán skutečně chutná." A že prý jediné, co se tomu dá alespoň trochu přiblížit, je banán opečený přímo v ohni. Od té doby mi to leželo v hlavě a teď byla ideální příležitost tenhle nápad vyzkoušet. Důležité ale je, jak na to. Banán nesmíte dávat do plamenů. Patří výhradně do žhavých uhlíků. Právě tam se začne pomalu prohřívat, cukry uvnitř karamelizují a chuť se úplně změní. Stačí si v uhlících udělat malé lůžko, banán do něj položit a ze všech stran ho uhlíky pořádně obložit. Nic víc není potřeba – jen tomu dát čas. Po pár minutách jsem začal cítit, jak se z něj line sladká vůně. Slupka zčernala, ale to je přesně, co chceme. Uvnitř se totiž mezitím odehrává úplně jiný příběh. Když jsem ho vytáhl ven a opatrně oloupal, viděl jsem měkkou, horkou dužinu, která už neměla s obyčejným banánem skoro nic společného. Bylo to jemné, sladké, skoro až krémové. Člověk by ani neřekl, co dokáže malý oheň udělat s obyčejným žlutým banánem. Sedl jsem si zase zpátky pod převis, koukal dolů na potok, jedl banán a představoval si, že jsem opravdu někde v Amazonii. Jediné, co mi k tomu obrazu ještě chybělo, byly někde pod hladinou ty velké arapaimy...

Se setměním se les ztiší, neznamená to ale, že by šla příroda spát. Naopak nám ukazuje svoji druhou tvář. Kdo zůstane chvíli potichu, začne si všímat zvuků, které přes den zanikají – praskání větví, vzdálené houkání sovy nebo tiché kroky zvěře. Tma bere jistotu zraku, a tak se ostatní smysly přirozeně zostří. Právě v noci je nám jakýkoliv přístřešek velkým pomocníkem, ale i tak má noc v lese svá

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Život zálesáka**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.